

Predikuak Muruzabal, XVIII. mendea

<http://mediateka.fonoteka.com>

Nafarroako Gobernua - Gobierno de Navarra
Euskarabidea - Instituto Navarro del Vascuence
Nafarroako Euskararen Mediaketa - Mediateca del Vascuence de Navarra
<http://mediateka.fonoteka.com>

Iturria:
Jose M. Satrustegi, 1987, Euskal testu zaharrak I, Euskaltzaindia, Iruña.
Bertsio informatiko honen egilea:
Elea

Nafarroako Euskararen Mediaketak egindako lanak publikoak dira eta, Jabego
Intelektualaren Legearen arabera jatorrizko idazlanak bestelako eskubiderik ez baleuka,
nahi bezala erreproduzi daitezke.

Predikuak Muruzabal, XVIII. mendea

I

Sermon del Primer Domingo de Quaresma

Ductus est Jesus in Desertum, á Spiritu ut tentaretur á Diabolo: Mathei Capite 9.

Egungo egunean proponizen digu Evangelista Sagraduac Sn. Matheoc, vatalla fuerte
gogor bat Christo gure Jaunaren artean, eta Demonioaren artean; Christo gure Jauna
peleazen Demonioarequiñ, eta Demonioac procurazen duela Venzuza Vere tentacio
fuerte aquíñ Christo gure Jauna: Vaña Sartuzan aren Magestade divinoa vatalla onetan
seguridadearequiñ venezutuco zuela Demonioa, eta enaiz admiracen Sarcea
Segúridadearequiñ Zergatik guiatu izan duzuen Vatalla onetara espiritu divinoac, espiritu
soberanoac: ductus est Jesus in Desertum á Spiritu, ut tentaretur á Diabolo.

Vatalla onetaco lance guztiac ordenatu ziraden gure exemploagatic, edo guri
eraqusteagatic, ezen ala nola veneztu zuen christo gure Jaunac Demonioa ala guquere aren
Majestadearen exemploarequiñ Icasi dezagun Venzen Demonioa, ala esaten digu Hugo
Cardenalac: tentacio Christi, et eius victoria nobis proponitur in exemplum ut sicut ipse
superauit omnem tentationem, discamus et nos suo exemplo vincere.

Lendabizico vateria edo tentacioa proponitu ciona Demonioac, christo gure Jaunari izandu zan paracea bere aiziñean cantidade bat arri, esaten ciola: dic ut lapides isti panes flant, ea converti izazu arrioriec oguitan: Barutu izanduzuen Christo gure Jaunac Desiertoan berroguei egunean, eta berroguei gauean, eta baru abetaz naturalmentu izanduzuen gossea: cum ieiunasset quadraginta diebus, et quadraginta noctibus, postea esuriit; eta apenas iquisi zuen Demonioac christo gure Jauna gosearequin, non bereala tentatzuen esaten ciola, convertizala arri ayec oguitan: dic ut Lapides isti panes fiant; eta valdin Demonioac tentazen badu Desierto batean, nola tentatuco du, Poblatuan? nola tentatuco du erri batean?, nola tentatuco du conversacioco lequan, tabernaco lequan?, tentazen badu Jangoicoa bera, nola tentatuco du pecadorea?; guelditu zan venzuturic Demonioa tentacio onetan, vada eresponditu zion christo gure Jaunaren Majestadeac, ezen ezala guizonaren sustentua solamente oguia sino es orrez gañera Jangoicoaren Iza ere bai: 1non in solo pane vivit homo, sed in omni verbo quod procedit de Ore Dei:

Iquisi zuenean Demonioac venzuturic lendabizico tentacio onetan; abiatuzen vigarren aldian tentazera eta onetaracoz eraman izan zuen christo gure Jaunaren Majestadea temploaren eleuacione andienera, edo ezquilla torrearen gañera, eta esan cion botazezala andic bera bere burua: Mite te deorsum, vada esana zegoela eta esribitua, ezen zirala Ainguerauc eta ereceuituco zutela veren esquetan: Scriptum est Angelis suis Deus mandauit te ut Custodian te in omnibus viis suis: erepara ezazute oraiñ zenbat gauzac concurritu zuten. Demonioaren tentacio onetan: Jangoicoaren echea, Ainguerauc, eta Videac: eta valdin Demonioac tentazen badu, Jangoicoaren echean, Zer egungo du juramentu eta maldicioco echean? Zer egungo du murmuracioco echean? Zer egungo du luxuria eta desonestidadeco echean? eta valdiñ tentazen vaditu Ainguerauc, nola tentatuco ditu pecadoreac, eta beti vicioetan sarturic daudenac? Tentazen badu Jangoicoaren videetan, nola tentatuco du pecatuco vidietan, vicioco vide etan eta araguizco vide liquisetan?. Guelditu zan bigarren tentacio onetan ere Demonioa venzuturic, vada eresponditu cion christo Jaunaren Majestadeac: vade retro sathana, Dominum Deum tuum adorabis, et illi soli seruies: Oa emendica Sathanas gaistoa, vada adoratuco dec eta seruituco dec ire Jauna, eta Jangoicoa.

Iquisiric Demonioac ezen guelditzala venzuturic lendabizico eta bigarren tentacioan, abiatu zan Irugarren aldian furia andiarequiñ esaten zuela: yaque lendabizico eta vigarren tentacioan ateratu ez naizan ezquero vitoriarequiñ, irugarren tentacioan atera bear det vitorioso. Onetaracoz eraman izandu zuen christo Jaunaren Magestadea mendi andi baten gañera; eta mendiaren alturaric andienetic eraquisi izandu ziozcan mundu guztico éreinuac, gloriac, eta grandeza guztiac: ostendit omnia regna mundi, et gloriam eorum; eta esan cion ea mundu guztico ereinuac, gloriac eta grandezac eta ondasunac abec guztiac emango dizquizut valdiñ beraurico paratuta adorazen banazu: hec omnia tibi si cadens adoraberis me; eta valdiñ ondo considerazen vadegu, zer eguiten duen Demonioac tentacio onetan christo gure Jaunarequiñ, arquituco degu, ezen portatu zala Demonioa tentacio onetan, munduan duan contratazen dutenac, vezala, vada abec considerazen dute lenago ondo eta espacio andiarequiñ, zer ematen duten, eta zer éreceuicen duten, ematen duten gauzagatic; alachen portatu zan egun Demonioa, christo gure Jaunarequiñ tentacio onetan; ematen cion mundu guztia vere gloria guziaquiñ, vere grandeza guziaquiñ, vere éreiñ guziaquiñ, eta vere Monarquia guziaquiñ, eta zergatic? christo Jaunac emateagatic edo eman ciozan vere Anima vada auzan Demonioac pretendizen zuena, eta deseazen zuena adoracio artan: haec omnia tibi dabo si cadens adoraueris me:

Vaña nola zequier christo gure Jaunac zer balio duen Anima batec, eta zer trauaju andiac

costa zizaiozcan despreciatu zituen éreiñu guztiac eta vere gloria guztiac Demonioac ofrecizen ziozcanac botazen zuela valore andiarequiñ vere presenciatic: vade retro Sathana, gueldizen zala Christo gure Jauna Victorioso, edo Vitoria andiarequiñ tentacio abetaco vatallan:

O zenbat christauec ez consideratuaz zer balio duen vere animac, eta zer precio andiarequiñ erosia izandu zan (vada izandu zan erosia aiñ precio andian: empti enim estis pretio Magno, nola dan Jesu Xpto. Jaunaren odol preciosissimoa vera: redemisti nos Domine in Sanguine tuo) Salzen diote Demonioari gusto liquis batengatic, apetitu ziquiñ batengatic, eta mundu miserable engañoso onetaco deleite eta placere ziquiñengatic! Salcen diote Demonioari amistade indecente batengatic! murmuracio batengatic! enemistade eta venganza batengatic! Da posible iduquiza zuec, zuen anima oriec am estimacio guichian entregazen diozcazutela Demonioari, Dadiua batengatic, interes vil liquis batengatic, gusto ziquiñ batengatic, galduric orregatic beticoz, zuen Jangoicoa, eta zeruco gloria soberano andi ura?

Zenbat bider zuc, o emaqume tristea, saldu diozu Demonioari zure anima eta corpoza entregaturic, edo emanic desonestade eta lujuria, gusto vil liquis batengatic? zenbat vider zuc guizona saldu diozu Demonioari zure anima, eta corpoza zure progimoaren contra dituzuen odio, enemistade, venganza, eta erencore oriec dirala medio?; eta zenbat vider murmuracio gaisto oriec dirala medio? eta au guzia zer dala causa?, ez consideratuaz ondo zer valio duen zure animac, ez consideratuaz ondo zenbat costa zizaion christo gure Jaunari eredemicea zure anima; ez consideratuaz ondo eta espacioarequiñ zer ematen dezun eta zer precioagatic ematen dezun?

Saldu izan cion Esauec vere anaia Jocobi vere Maiorazgo andia catillu bat illarrengatic, edo elzeriagatic, eta éreprendizenz du gogortasun andiarequiñ escritura Sagraduac Esau: abiit parui pendens quod primogenita vendidisset; salzen du Maiorazgo bat aiñ andia apetito vil batengatic, eta gusto aiñ laburragatic, eta dijoa consideratu vague, zer eguiñ duen; eztu éreprendizenz aiñbeste salcea, nola dan ez consideracea zer ematen zuen, eta zer preciogatic ematen zuen; salduzuen munduan zan Maiorazgoric andiena, ez consideratuaz Zergatic salzen zuen vada izanduzan Catillu bat illarrengatic, edo elzarigatic ez pensatuaz ondo zer eguiten zuen:

Veguira ezazu vada christaua zergatic salzen diozun Demonioari zure anima vada costatu izan zizaion christo Jesus diuinoari vere vicia, eta vere odol preciosissimoa! gusto vil liquis batengatic galzen dezu zure anima tristea, valio duena mundu guztiac baño gueago, galzen dezu Zeruco gloria soberanoa, galzen dezu seculaco Jangoicoaren Ama Santissimaren eta Aiñgueruen Compañía dulce amorossoa; considera ezazu ondo, eta espacio andiarequiñ Demonioaren engañu onetaz, eta allegazen zaizunean tentacera ofrecimentu engañoso aquiñ, consentizecoz pecaturen batean eguiñ bear dezu christo gure Jaunac eguiñ zuena egungo egunea(n) Demonioarequiñ allegatu zizaionean tentacera vere ofrecimentu engañoso aquiñ; va a zer eguiñ zuen? zer? votacea valore andiarequiñ vere presenciatic esaten ciola oa emendic Sathanas gaistoa: vade retro Sathana: eta vereala igues eguiñ zuen Demonioac, eta jachi ziraden Aiñgueruac Zerutic contacera gala vitoriacoa: tunc reliquit eum Diabolus, et ecce Angeli acceserunt.

Adizazu oraiñ zer esaten dizun Espiritu santo Jaunac: Memento creatoris tui, qui te fecit de nihilo ad imaginem suam; acordazaitezela zure criadore eredemptore diuinoaz equiñ izandu ziñduena, ezerez batetic, vere imagiñara, eta semejanzara; eta d: esatea (dio Aita San

Agustiñec) ezen acorda zaitezela Jangoicoac eguiñ dizquizun fauore eta beneficio andiaz, orrekiñ agradezituri correspondi diozazun seruizen dezula, amazen dezula, guardazen dituzula vere mandamentu santuac, eta cuidazen dezula zure animaren salbacioaz; ezaitezela izan ez ingratua vere beneficio diuinoaquico, zergatic izatea christaua ingratua Jangoicoaren fauore eta Beneficioaquico, da gauza bat aiñ aborreciblea Jangoicoaren beguietan, ezen esaten du Aita San Bernardino de Senac, dala aize abrasadore bat, guztia abrasazen eta consumizzen duena, aliqueta leortu arte Jangoicoaren iturri misericordiacoac, eta graciacoac: est enim ingratitudo (dio Santu onec) Ventus urens, et desieans fontem pietatis, et fluenta gratiae Dei:

Arquizen zala Christo gure Jaunaren Majestadea eriozaco agonia triste andi ayetan, esan cion vere Aita Eternoari: Pater mi si posibile est, transeat a me Calix iste; Nere Aita amantissimoa, valdiñ posible vada pasaueza, edo que benza neregandic, caliz aiñ samiñau, vada valdiñ zegoenean aren Majestade diuinoa clauaturic gurucean, esan bazuen: Sitio zuela egarria, eta egarri zuenau esaten badute expositore Sagraduac, zala edatea Caliz Samiñan pena, eta tormentu andietacoa, guizonen éremedioagatic: Sitio, id est maiora tormenta? Nola bada oraiñ érepugnazen du edo nai eztu edan caliz samiñau? transeat á me Calix iste? eztegu jaquiñgo Caliz aiñ samiña andi au, zer Caliza dan, nai eztuena edan gure Jesus diuinoac? bai, esaten digu Alta San Ambrosioc zer Caliza dan au: Calix iste, erat ingratitudinis humanae; Caliz aiñ Samiñandi au zala gure ingratitudinacoa, eta au dà anbeste érepugnacen duena, edo eziñ edan duena gure Jesus diuinoac:

Vada esaten cion vere Alta Eternoari: Nere Alta Amantissimoa, padetzidizadala nic guizonen éremedioagatic, eta salbacioagatic penac, tormentuac, doloreac, afrentac, desprecioac, azoteac, eta erioza guruze batean, vaña an beste padecitu aiengatic aiñbeste fauore eta beneficio eguiñ, eta correspondicea guero niri guizonac pecatuaquiñ, eta ofensaquiñ, correspondicea ingratitudineaquiñ, au da Caliz aiñ samiña eziñ sufritu duena nere Vioz amorosoac, au da caliz aiñ samiña guizonen ingratitudinacoa eziñ edan dena: Calix iste erat ingratitudinis humanae; eta ala quen beza, edo pasa beza neregandic Caliz samiñe guizonen ingratitudine andi au: transeat á Me Calix iste: Calix iste erat ingratitudinis humanae: orregatic vada esaten du Alta San Bernardino de Senac, eztala gauzaric aiñ aborrecibleric Jangoicoaren beguietan eta ez gueago senticen duenic aren Majestade diuinoac, nola dan gure ingratitudinea Jangoicoaren beneficioai eta fauoreail!

Esan nazazu zuc orain Pecadorea zenbat beneficio eta fauore éreceitu dituzu Jangoicoaren esku liberalissimotic? Zoaz contazen: Lendabizicoa: Criatu izandu ziñduen Aren Majestadeac ezerez batetic: ex nihilo efecit ut essemus, et produxit, esaten du Aita San Basilioc: eguiñ izandu ziñduen criatura racionala, capacidadearequiñ alcanzazecoz Zerua, vada zure descansuracoz formatu zuen, edo eguiñ zuen! Zuri zizun amori andiagatic, Zerutic jachizan lurrera, eta eguiñ zan guizon eta illzan guruze batean clauaturic; Jaio zaitu eta criatu zaitu, edo azi zaitu christauen lurrean, edo lequan, zeñetan dago claroa facilla eta aguertua Zeruco videa; au da beneficio bat eta fauore bat guztiz andia, zergatic zer izango zan zuzaz, valdiñ jaio izan baziña, eta vici izan baziña eregeen artean, Paganoen artean, Moroen artean, Turcoen artean? (O gure Jangoico amantissimoaren fineza andia!) Aniz eta aniz pecatu mortal bat eguiñ zutenagatic votatu dé infernuetako tormentu andietara seculaco condenaturic, eta zuc eguiñ dituzula anbestere pecatu Aren Majestade Santissimoaren contra, ezaitu botatu tormentu andi ayetara sino que vere misericordia infinitoarequiñ sufrizen dizu, eta ematen dizu denbora penitencia eguitecoz, eta arrepentizecoz? (O piedade andia gure Jangoico maitearena!) Aniz, eta aniz iqusten dituzu tulluturic eta valdaturic, beste aniz affligituric trauaju andiaquiñ, eta beste aniz ichuturic

eztutela zer jan, eta zu libratu zaitu trauaju orietatic, eta quiza mereci zenuela zuc obetoago oriec guztiac baño; eta finalmente criatu zinduen, edo eguiñ zinduen vere imagina eta semejanzara: Creavit Deus hominem ad imaginem et similitudinem suam:

Iquisi dezagun oraiñ nola Correspondit diozun, eta correspondizen diazun anbeste fauore eta beneficior; arquizen dirade zure aboan alabanza diuinoac agradecimentuan ematen diozcazu Jangoicoari graciac beneficio andi aben gatic! eta fauore eta piedade andi abengatic nola eguiñ dizquizun eta eguiten dizquizun ematen ziozcan bezala Profeta santu Dauidec: benedicam Dominum in omni tempore, semper laus eius in ore meo; Beti zegoen Profeta santu au ematen Jangoicoari graciac vere esqu diuinotic éreceuitu zituen veneficioengatic, eta onen aboan ezan arquizen beste gauzaric alabanza diuinoac baizen: benedicam Dominum in Omni tempore, semper laus eius in ore meo: quid retribuam Domino pro omnibus quae retribuit mihi?

Vaña ay dolore andia! ezen eman bearrean zuc graciac zure Jangoicoari, zure éredemptore eta criadore diuinoari anbestere fauore, eta beneficio nola eguiñ dizquizun eta eguiten dizquizun, zaude pausoro ingratitudine andiarequiñ ofendizien eta ofendizien; vada zure aboan ezta arquizen beste gauzaric juramentuac, maldicioac, murmurácioac, eta iz desonesto liquisac baizen; ezta arquizen zure biocean beste gauzaric, odioa, erencorea, enemistadea, eta venganza baizen zure progimoaren contra; eztezu pensazen beste gauzatan sino es nondic agrauiatuco dezun, eta injuriatuco dezun zure lagun projimoa; eztezu pensazen beste gauzatan, sino es nondic eta nola engañaatuco dezun nescach inocentea galzecoz vere onrra eta creditua, eta finalmente zabillza eta uzi zerade animali frenuric bagueco bat bezala zure gusto, eta deleite liquisetan Jangoicoric ezlizaquen bezala orrela correspondizen diozu Jangoicoac eguiñ dizquizun eta eguiten dizquzun beneficioai?

O paciencia infinitoa gure Jesus diuinoarena, ezen merezizen duela pecadore ingratoac izatea abrasatua vere justicia diuinoco suan sufriren dizu aren Majestade diuinoac, anbeste ingratitudine, anbeste maldade, anbeste ofensa, anbestere pecatu; Bada jaquiñ zazu (esaten dizu San Pablo Apostoloac) ezen pecazten dezun guztian, berriz crucificazten dezula zure criadore éredemptore diuinoa, eta ematen diozczula vere pasio santissimoan borrero aieci eman ciozcaten tormentu andi ayez guztiac: rursum crucifigentes jesum: Nola sufriren dizu zure vioz orrec, ematea Jesus diuinoari anbeste pena, eta tormentu? Nola sufriren dizu zure vioz orrec, crucificacea anbestere vider amantissimaren seme maite Jesus? ea pecadorea, ona non dezun Maria Santissimaren Seme maitea (aqui saca el Sto. Xpto.) beguira zaiozu guztia clauaturic gure pecatuen illze gogorraquiñ; adizazu oraiñ zer esaten dizun Ma. Santissimaren Seme maite onec berac:

Quid feci tibi: Zer eguiñ dizut nic pecadorea, onela ni parazecoz crucificaturic? Zer eguiñ dizut nic, emateco Zuc niri onen beste pena eta tormentu, vada Zure pecatuac paratu naute onela clauaturic: rursum Crucifigentes Jesum; ea pecadorea, naizu berriz crucificatu Jesus diuinoau? ez nere Jesus Maitea, asco da Jauna oraindañocoa ere; ea vada, fuera pecatuac, fuera odioac eta enemistadeac, fuera venganzac, fuera juramentuac eta maldicioac, fuera murmuracioac, fuera amistade gaisto liquisac, fuera desonestidadeac, ta lujuriac; ea izan zaitez emendic aiziña agradecitua Jaun onen beneficio diuinoai, correspondizen diozula agradezituric, seruizen dezula, amazen dezula eta guardazen dituzula vere mandamentu santuac: eztezazula luzatu egunetik egunera conuertizea, edo izulcea zu zure Jangoicoagana: ne diferas de die in diem Converti ad Dominum; Zergatic guichienean pensazen dezunean, eta desquidaturic zaudenean, cogituco zaitu eriozac eta etorrico da zure anima tristearen gañean Jangoicoaren ira, eta indignacioa: Subito enim veniet ira

illius; Orain da denbora Misericordiacoa; Escazaiozu Jaun Soberano oni Vioz guztiarequiñ Misericordia, ingratitudo eta ofensa eguiñ dituzunaz. Zure Jesus diuino onen contra. Oraiñ conuidazen zaitu vere Misericordia andiarequiñ: venite ad me; ea vada esaiozu vioz osoaz: Nere Jesu Xpto. Jauna etc. La Contricion etc.

II

Pasce oves meas. Joannis cap. 21.

Oves meae vocem meam audiunt (iuid 10).

Nere catholico fielac: andiac dirade egungo eguni(an) dudaric gave ene cuidadoac. Erregue baten lembisico obligacioac edo cuidadoac dira bere Bassalloac, Aita batenac bere semeac, eta Arzai batenac cein naiz ni bere ardiac. Ala eracusten digu Melquise(dec) Erregue, Sacerdote, eta Profeta andiarrec: Melquisedee Rex, saleem, pan(em), et vin(um) obtulit, et vietori(am) profetavit. Erregue, Aita eta Arzaya da edocein Parrocho, edo Abade Jauna sarcen dena governacera Pueblo catholicoat; cergicatic Erreñua ezparimbada berea, baicican bere Basalluena, Arzay ona dago obligaturic ematera bere vicia conveni denean ardiac liberaceco osso infernalear(en) azaparretatic, cein baita nioa. Bonus pastor dat a (nimam) suam pro ovib(u)s suis. Alaver da Aita, cergicatic onec ematen baldin badio bere semeari duen izana, edo izatea, edocein governazaleac jaquin beardu animeen negocio importantea, cein baita encomendatua xpto. gure Jaunac: Pasce oves meas, reeng(e) ndracen dituela graciaren ordeneam, eta azicen dituela doctrina, enseñ(an)za, eta exemploarequi. Per evangeli(um) ego vos genui. Baña obligacionequi ez dezaque cumplitu Apezac, edo Abade Jaunac, Yaincoar(en) gracias eta auxilios landara ezparimbada lagunz (ac) bapedra eazarzen dituela bere fiñ(en) c(o)nseguiceco medio onac, eta c(o)nducenteac. Ni naiz arzai ona, ego sum bonus Pastor, ni naiz arzay ona, erraten du Xpto. gure Jaunec, eta naiz ona, cergicatic baitirade obedienteac, eta erran guille onac dauzquiden ardiec, oves me(ae) vocem me(am) audiunt, eta baldim badire ceimbait ardi arzayaren manuaren azpitic escapacen diranac eta sujetatu nai ez dutenac, orei bereala diot ez dirala ardioc nere saldocoac, alias oves ha(b)eo q(ueae) n(on) s(un) ex hoc ovili. Desgracia andia por cierto, ez izatea catholicoac Xctor(en) Compañia, edo saldoco ardia, non s(un) ex ovili, eta orlacoac dira Xstio Gaistoac, iguesi ivilcen direnac beren (beren) governazale, edo arzayenganic c(o)seju emat(e)n dizquiotenetatic, beren iza eta exortacioequi, eta sollic dauzquite bearriec idequiric adiceco diabrueri, eta beren apetituegui, bada orlacoac bereala apartacen ditu escubico aldetic eta correspondituco zaioten lecua Juicioco egunean izanen da ezquerreco aldea, cein baita c(on)denatuen señalea; cergicatic ardiac ezpadira, izanen dira anchumeac, oves quid(em) á destris, edos aut(em) c(on)stituet á sinistris. Apuntaturic daucat platica ontan erran bear dutena.

Parroco, edo Abade baten obligacioa pasce oves meas, eta feligres obediente bazuen obligacioa, oves meae vocem me(am) audiunt. Lendabisicora Apez baten obligacioa da andia, eta ala nola den obligacioa, de la misma suerte igaten da de punto aren cargua: Angelis suis mandavit Deus de te, ut custodiant te in o(mn)ib(u)s viis tuis. Aingueru bategui sollic encomendazen zayo anima baten custodia edo guarda, eta icusiric Aingeruac aren indarrac dirala chiquiac jarricen da asco aldis negarres, ta llantos beteric: Angeli pacis amare flebunt. Bada ceruco Aingeru bet ezparimbada asqui governaceco, ta videan lagun eguiteco anima bacar bategui, cer eguiñen du guizon flaco batec, guizon becatari batec, guizon ignor(an)te batec, eta apez berri batec ni becala oficio, edo cargu ont(an) sarturic? O c(on)sideraceco p(u)ntu escogitura.

Baña ezin faltatu baldimbadezaq(ue) Jaincoar(en) izac eta dio J(angoi)coa(ren) Mag (estade)ac, aren gra(cia) dagola pronto, emateco edoceñegui procurazen baldin badu bere obligacioarequi cumplicera, facienti q(uo)d est in se etc. ongi daqui Jaun soberano onec cein baitago icusten nere int(e)ntoac eze bereala sacrificacen naizzela ta entregacen gacia, cuidacera encomendatu dizquidan ardi gucieri osasunera: testis e(st) mihi Deus etc., eta ardi bacar batengatic ala nola den nere obligacioa, ezarriko dutela nere osasuna ta nere vicia, ta milla arraciorequi, bada asquida costatu zizaion Jure Jesusegui bere vicia: debemus animas n(ostr)as ponere pro ovibus, sicut et ille possuit. Ongi ezauturic dauqueet ez naizela capaz eta habil empleo andia ontaraco, zein baita encaminacea edo eracustea animegui ceruco videa, cergicte no solamente Aingueruac, ece Apostoloac ere ezauzen dute dirala indigno ta insuficiente cargu ontaraco, eta bere discipulo bategui cein baite S. Pedro galduetutio J(ai)ncoar(en) Mag(estadea)c bain ta bi aldis, virtuteric andienean, cein baita charidadea: Petre amas me? Amacen nauc Pedro? eta irugarren aldico negarra saltatucequio Ap(ostolu) S(a)ndueri: Tristatus e(st) Petrus, eta nere biozar(en) illuntasuna, eta gogortasuna da andia ta nere ignor(an)cia aniz.

Baña Xpto. gure Jaunac ezarri baldin bazitue bere izac, bere virtutea eta podorea Sacerdote gaisto batean, cein izandu zen Caiphas, cergicte ocupacen zuen dignitate ura valietu baldimbace arribat(en) gogortasunetic emateco ab(a)nd(o)naceco ur(a) Pueblo egarriec itozent cegonari, percusit petr(am) et fluxerunt aquae. Eta baliatu izandu bace Astoates, deteniceco Balaam profeta falsoar(en) siñu gaistoac cidoanean destruicera (madariequezera) Ysraeleco Pueblo escogitu ura, cer importacen da ez nadien izan ni Ainguerue, Apostol San Pedro, edo Profeta, nai baldimbadu J(ai)ncoac balietu nere laburtasunaz, nere ignorancies, nere cortedades, edo nere ent(e)ndamentu escasas oyen viozetic atraceco fructu dignoac eta dichosoac, penit(e)ntiescoac, eta dolorescoac eramoceco ala nola esperacen duten nere soin flacoen gañean ceruco erregue Jaun Soberano arengana.

Pronto iruco nau edoceñec, dela persona andia edo chiquia, gastea edo zarra, pobrea edo aberasa, edocein orduz, egunes eta gaubes, ofrecicen zayoten caso gucietarac, prevenicen eta adverticen diotelariquen ez naizela eldu ni oyen nausi izatera, baicic gucion servizari izatera eta oyen favorequi correspondicera eta jaquin bear dute guciak artuco (artuko) duela nere biozac atseguien ta c(on)t(e)ntu andi bat, especialmente tratan badituste ongi ber (en) c(on)cienciac, nai det err(an) claroago c(on)fesacen baldin badire ongi ta amenudo, yllan bein lendebisico igandean bazuc, eta berze bazuec irugarren igandean, edo fiteago aita c(on)fesorearequi, cein c(on)sideratu beardu oyen discrecioac, dagola J(ai)ncoa(ren) lecu(en) eta repres(e)ntazen duela beraren persona tribunale s(a)nduartan, manifestacen diola bapedrac bere c(on)ciencieco secretu guciak eta becatu guciak proposito, dolore ta urriquim(en)tu andi batequi: qui vos audit me audit. Arzayen ondoan ibilc(en) diren ardiac atracen dire, oyen discrecioac daquien bezala obequi liberaturic, eta beti arzai onac emat (en) diote cembait ogui bocado eta eche(an) daudene(an) beti atracen dute partido otea. Ni ez naute opatuco berce lecutan baicic edo elizan nere quartoan edo erri(en) ondoan, cergicte au da nere obligacioa, nic c(on)fesacen duten bezala eta ala reconocicen dut; bada apareciutu baze Ainguerua Eguerrico gaubean arzaiequi, eze berzeric izan motivoa edo causa, baicic cergicte baizaude irezarriric guardacen beren ganadoa, Pastores erant in eadem regione vigil(an)tes et custodientes vigilias noctis super gregem su(am). Cein guti joan ce(n) Aingerua novedade eta embajada onequi Herodesengana, eta Jerusalengo jendeengana? baña loo baldimbazaude, eta entregaturic vicio gucieta, nola bear zituste Bazquac errecivitu? ez forma one(an) por cierto.

Eta ni siñestaceco oyec izanen dela orla, nic prometicen diotetedena aditu bezate at(e) ncioer(e)qui exemplu (au): c(on)tacen du Belarminoc c(on)pañaco Aita andi batec, Elizaco Cardenale izan nuenean artu nue bildur arrigarribet. Apez bat vici gaistoa int(e)n zuena, eta bere obligacio gucies acenduric vici cena zego occasio batez jocacen bere aide batequi; dembora ontan joan zenquion vezinoat erricoa avisacera apeza: Ciduayela fite confesacera arren (arren) ama cein baizego ilceco peligro andian. Ez zuen nay juan izandu Apezac, ez vziceagatic jocu edo entretenim(en)tu vanu ura. Vezinoaren ama ilce errecevitu bague sacramentu elizecoac, lastima por cierto andia; eta Apez gaisto arri suceditu zequio berze oimb(e)rze, eta guazetic eramozute infernuco diabruet gorpuz eta anima Apez infame arrena. O ezala J(ai)ncoac p(e)rmititu, eztaquiola iori guertatu orlaco trabajuric, eta ez dadien guertatu orlaco desgracieric erriont(an), encargacen diotec Jesusen Viocean avisatu nazatela demboras eta a tiempo erreciviceco Sacramentu penit(e)ntiecoa eta Aldareco Communio Sandua, non baitego Jesu Xptor(en) gorpuz preciosa eta igues eguin, ta apartatu bear dugula ocasio gaistoetatic, eta vicio gucietatic, Jocu ta pasatiempo gucietatic, eta...

Eta Apez batec ezpalimbadu oñac ezarri bear berze lecut(an), sollic aldarean, Pulpitoan, eta c(on)fesonario(an); ainguti arracio igualarequi feligres edo vezino honrratu batec ere arquin bear du sollic edo eche(an), edo eliz(an), edo basterret(an), edo alorre(an), edo campu(an) c(on)venidenean familia eta echeandaco. Eta gauza guzien gañetic escacen diotet erriontaco cargudunegui Jesusen amores, eztezatela permititu pasatiempo, jocu, edo entretenimenturic, especialmente oficio divinoac celebracen dir(en) orduet(an) Elizaont (an), zeñec dirade meza, vezperac, Salve eta erosario ama Santisimarena ez publicoan eta secretu(an) ere, arzen dutela cuidado ta providencia puntu on(en) gañ(en), ezpadute nai izandu reprendituec juicioco egune(an), Juez divinoar(en) aurre(an), ta pres(e)nti(an) niri asqui zaide prevenicea inc(on)venienteac, eta modu ont(an) descargacen dut nere obligacioa ta cuidadoa, ta esper(an)za daucat J(ai)ncoar(en) bait(an) eta eliza ontaco Patron ta titulare Apostol S. Andres glorioso on(en) baitan, ceñec intercedituco duela Gure gatic Aita Eternoar(en) Aurre(an), eta Maria Ssamar(en) auxilioaqui, eta favorequi bada da becatari gucien ama, emanen digula ta alcanzatu(co) digula ama piadosa onec mundu ont (an) viciceco gra(ci)a aniz, ta vague aniz, eta berze munduan aniz discanso, ta gloria ad quam nos perducat. P.F. Spi. Amen.